

Stanovisko SKAV k novele Zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících

Členské organizace SKAV se v návaznosti na své dlouholeté zkušenosti s realizací DVPP a praxí v oboru pedagogiky a vzdělávacího systému České republiky rozhodly vydat stanovisko k novele Zákona o pedagogických pracovnících, protože **současný stav v této oblasti není vyhovující**.

Podporujeme změny § 7a–9a, které umožní, že učitelé druhého stupně základní školy a učitelé všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy mohou práci vykonávat jen s dokončeným vysokoškolským studiem v libovolném akreditovaném magisterském studijním programu s tím, že si svou odbornou kvalifikaci zároveň doplní vhodným studiem v oblasti pedagogických věd (např. DPS).

V dalších bodech ale novela vykazuje závažné nedostatky a opatření, která rozhodně nepřispějí ke zkvalitnění školské praxe, nebo ji naopak mohou poškozovat.

Považujeme za nesystémové opatření zcela zrušit akreditace DVPP s výjimkou kvalifikačních studií (§ 24 Další vzdělávání pedagogických pracovníků), a to bez náhrady.

Přestože dosavadní způsob akreditace DVPP není dobrý, považujeme za nutné, aby existoval systém, který podněcuje pedagogické pracovníky k dalšímu vzdělávání a také tvoří jistý filtr pro tvorbu a realizaci DVPP, který podrží nepodkročitelnou úroveň a ideálně i podpoří kvalitu DVPP. Nepromyšlené okamžité zrušení akreditací DVPP bez náhrady navíc ohrozí systémové kroky a intervence z evropských i národních zdrojů zaměřené na profesní rozvoj učitelů.

Systém hodnocení programů DVPP lze řešit například:

1. Na základě inspirace akreditačními systémy jiných rezortů (v úvahu přichází zavedení systému podobného systému Akris, který používá MPSV);
2. Akreditací institucí poskytující DVPP (nikoliv jednotlivých programů);
3. Vytvořením nezávislého reputačního systému pro DVPP.

Nesystémovost plánovaného kroku ilustruje to, že MŠMT nejprve vynaložilo nemalé prostředky na zavedení programu Akredis a zatížilo i kapacity vzdělavatelů, když k programu na jaře 2018 organizovalo semináře pro budoucí uživatele, a následně se bez jakékoli koncepce rozhodne systém akreditací DVPP zrušit. Nevidíme důvod, proč MŠMT program Akredis nevyužívá.

Vidíme správný směr v zahájení prací na zjednodušení požadavků na akreditaci jednotlivých vzdělávacích akcí, ale nikoliv ve zrušení systému hodnocení kvality DVPP jako celku.

Zrušení akreditací DVPP bez náhrady je nesystémové i z dalších důvodů:

- Projekt SYPO za 350 milionů se zabývá sledováním kvality DVPP a jmenovitě v něm mají do roku 2022 vzniknout „nástroje a metody, které by umožnily provádět kategorizaci programů DVPP a definovat klíčové programy DVPP, které by byly nadále akreditovány“ – jeho výstupy by tedy měly být reflektovány při přenastavení akreditací.

- Plánované zrušení akreditace DVPP znemožní podporu vzdělávání učitelů v rámci čerpání Evropských fondů v rámci takzvaných šablon. Rozhodnutí o zrušení akreditací tedy vede k rušení financování vzdělávání učitelů z veřejných prostředků, což je v naprostém rozporu s potřebou trvalého profesního rozvoje a se strategickými prioritami vzdělávací politiky ČR (viz Strategie rozvoje vzdělávání, strategická priorita „podporovat kvalitní výuku a učitele jako její klíčový předpoklad“, strategický cíl „3.2.3 Posílit další vzdělávání a metodickou podporu učitelů a ředitelů“).
- Zároveň jsou realizovány další projekty podpořené z Evropských fondů v rámci programu OP VVV, u nichž MŠMT stanovilo jako podmínku akreditaci vzdělávacích programů v rámci DVPP, přičemž jejich realizace a tato povinnost přesáhne plánovaný začátek účinnosti novely. Zrušení akreditací tak nejen popře efektivitu dosavadního využití evropských a státních prostředků, ale vnese chaos do jejich čerpání a ohrozí dokončení již běžících projektů.
- DVPP realizované mimo dotace se zdraží o DPH, tedy více než o pětinu, a sníží se tak dostupnost vzdělávání pro učitele (viz § 57 písm. d, Zákona o dani z přidané hodnoty který osvobozuje od platby DPH pouze akreditované vzdělávání).

Zároveň považujeme za kontraproduktivní zpřísnit kvalifikační požadavky pro asistenty pedagoga (§ 20).

Navržená změna v kontextu dalších legislativních změn (novelizace vyhlášky č. 27/2016 Sb., nařízení vlády č. 75/2005 Sb.) povede k ještě většímu snížení atraktivity profese asistenta pedagoga pro potenciální zájemce a prohloubení jejich nedostatku ve školách.

Je paradoxní, že zatímco v případě nedostatku učitelů MŠMT volí opatření snižující nároky na jejich kvalifikaci, v případě nedostatku asistentů pedagoga nárok na jejich předprofesní přípravu zvyšuje.

Souběh všech těchto opatření s negativním dopadem může vést k trvalému nezájmu o výkon této ve školách velmi potřebné profese.

Členské organizace SKAV jmenovitě podepsané pod tímto stanoviskem:

Asociace lesních mateřských škol, Asociace malých inovativních škol, Asociace Montessori ČR, Asociace pro domácí vzdělávání, Asociace předškolní výchovy, Česká asociace science center, Česká odborná společnost pro inkluzivní vzdělávání, Člověk v tísní, o. p. s., JA Czech, Jednota školských informatiků, z. s., JOB, Jules a Jim, Kritické myšlení, Montessori ČR, z. s., NaZemi, Otevřeno., z. s., Post Bellum, Síť středisek ekologické výchovy Pavučina, z. s., Step by Step ČR, TEREZA, vzdělávací centrum, z. ú., Učitelská platforma a Ústav pro studium totalitních režimů.